

MARCO GALLO

Celo kamni bi poskakovali

UREDILI
Paula Cevasco,
Antonio, Francesca in Veronica Gallo

SLOVENSKI PREVOD
Andrej Turk

salve

SPREMNA BESEDA

Prošnjo Antonia in Paole, staršev Marca Galla in svojih dragih prijateljev, naj napišem spremno besedo k tej knjigi, sem sprejel z rahlo tremo. To je vedno težko, zlasti kadar gre za življenjsko zgodbo, ker je vsaka edinstvena in neponovljiva. K nedoumljivi skrivnosti človekove zgodovine se moramo približati s strahospoštovanjem in tako rekoč bosí, kakor Mojzes gorečemu grmu, ne da bi poskušali njegovo življenjsko pot umestiti v kako kategorijo ali jo dešifrirati. To moje pisanje je zato, bolj kot spremna beseda, vabilo k branju življenjske zgodbe, ki jo je resnično vredno spoznati.

Zame je Marco prijatelj, ki sem ga imel milost poznati, čeprav se nisva velikokrat srečala, in čigar živo navzočnost še vedno čutim. Bil je mladenič našega časa, ki je že od otroštva izkazoval močno slo po življenju, zvesto in dramatično odprtost do vseh vidikov resničnosti. Med odraščanjem se je ta življenjska sla izražala v iskanju smisla in nekakšni naveličanosti in nestrpnosti do vsega, kar se mu je zdelo nepomembno in prazno. Ves čas je iskal pristne odnose in prave prijatelje, ki bi ga spremljali in podpirali pri odkrivanju »Usode« in »Skrivnosti«, ki prežemata vsako stvar.

Na straneh tega »življenjepisa«, polnega Marcovih spominov in premišljevanj, pričevanj njegovih družinskih članov (staršev Antonia in Paole ter sester Francesce

in Veronice, s katerima je bil zelo povezan), prijatelj in znancev, se v krhki in občasno protislovni človeškosti razkriva podoba mladeniča s silovito »življenjsko vročico« v sebi. Vsi, ki so se mu približali in prišli v stik z njim, so presenečeni ugotovili, da pri njem ni nič samoumevnega. Spominjam se redkih, a intenzivnih pogovorov z njim, ko me je – na primer za mizo po večerji – zasul z vprašanji, pred katerimi sem se počutil globoko izzvanega in se jim nisem mogel izmakniti z ohlapnimi odgovori. Marco je bil mladenič, poln vprašanj, ki se je že od otroštva dal osupniti in raniti resničnosti, naravi, lepoti, bolečini in smrti. Doživljal je pravo osamljenost – ne zaradi pomanjkanja prijateljev, temveč zaradi spoznanja, da na neki življenjski ravni obstajajo potrebe in vprašanja, pred katerimi je vsak popolnoma sam. Ugotavljal je, da nihče ne more zapolniti brezna v našem srcu, zaradi »strukturnega nesorazmerja« med našim neskončnim hrepenenjem in tem, kar nam uspe doseči. Pri trinajstih letih je zapisal: »V vsakem človeku je močna potreba po smislu, ki ga iščemo v stvareh, veselju, bolečini, strahu, dobrem in slabem, ter hrepenenje po sreči. Sam vsak dan čutim neustavljivo potrebo, da bi življenje osmislil.« Ni prenesel občutka praznine, ki nas navdaja, kadar živimo tjavdan in se globoko zavedamo, da zapravljamo čas.

Marcova vztrajna in dramatična odprtost za vse vidike resničnosti se ni razodevala v nekakšnem samotnem premišljevanju, temveč v vsakdanjem življenju. To je prepredeno z živo mrežo odnosov, ki omogočajo ustvarjalno in inteligentno soočanje z življenjem. Marco je to najprej doživljal v odnosih s starši, ki so ga uvajali v vero, nato pa v krščanski skupnosti gibanja Občestvo in osvoboditev. Povsod, kjer je živel – najprej v Leccu, nato pa v Monzi, v Casarzi Ligure in Chiavariju ter na gimnaziji Don Gnocchi

v kraju Carate – se je razvijal v odnosih z odraslimi, ki so znali nagovoriti njegovo srce, s sošolci in prijatelji iz njegove skupine *Gioventù studentesca* [Študentska mladina], pa tudi drugimi, s katerimi se je srečeval na športnem področju.

Sredi te »intenzivne normalnosti« se je Marcu postopoma razodevala Navzočnost kot edina, ki more popolnoma zaobjeti njegovo človeškost. Ta Navzočnost, ki mu je postajala vse bolj domača, je njegove dneve navdajala z vedno močnejšim hrepenenjem po bistvenem. Tako je v Marcu začela cveteti ljubezen do Kristusa, v kateri ni nič osladnega, in se utelesila v njegovi človeškosti. Čeprav je še naprej ostal zaletav in očarljivo razposajen, ga je to spremenilo, kar so opazili tudi njegovi družinski člani in prijatelji.

To novo srce, ki je začelo biti v Marcu, lepo ponazarjajo besede, ki jih je zapisal ob poslušanju pesmi Claudia Chieffa *Io non sono degno* [Nisem vreden]. Izražajo občutek krhke ničevosti, ki jo je zaznaval v sebi, in obenem gotovost o nekem »Ti«, ki je navzoč in zvest. Zapisal je: »Ne zaslužimo si Te. Ne zaslužimo si niti kaplje krvi od Tebe. A kljub temu si tu in me vsak trenutek prebujáš, ne da bi se tega zavedal. Daješ mi lepoto, ljudi, odgovore, objemaš me in jaz se Ti zahvaljujem.«

Med branjem Marcovih spominov in zapiskov iz zadnjega leta njegovega življenja dobimo vtis, da je v njem dozorelo spoznanje o tem, kar je resnično dragoceno. 19. marca 2011 je zapisal: »Če izključimo lažno ali raztrese-no srednjo pot, Kristusa bodisi zavrremo ali pa postane naša opora.« In ob koncu tistega poletja pravi: »Moj ideal je Kristus: njegova verodostojnost se mi še naprej razodeva.« Kristusovo resničnost in navzočnost je prepoznaval v ljudeh, ki so znali prebuditi njegovo srce. Med njimi so bili

odrasli, kot na primer Chris iz Združenih držav Amerike, prijatelji, s katerimi se je lahko poglobil v stvari in resničnost, in tudi svetniki, kot sta papež Janez Pavel II., ki ga je Marco »odkril« med njegovo beatifikacijo v začetku maja 2011, in sveti Frančišek Asiški.

Marco je začel zadnji letnik gimnazije, kot da bi slutil, da se mu čas izteka. Njegova sestra Francesca je »v njegovem načinu bivanja opazila razcvet, ki je razodeval osupljivo navdušenje nad življenjem. V vsem, kar je počel, je izkazoval brezpogojno svobodo.«

Nekoč ga je globoko prizadela nesreča nekega učenca na poti iz šole, ki je za nekaj trenutkov obležal nezavesten. Pred tem in drugimi dramatičnimi dogodki se mu je porajalo vprašanje: »Zakaj se to dogaja? Kaj nam želi Gospod s tem povedati?« Kot da bi Navzočnost, ki jo je srečeval v mladosti, prodrla globoko v njegovo življenje in mu dala nov razcvet. Zato Marcova nenadna smrt ni konec njegovega življenja, temveč le dopolnitev zemeljskega potovanja oziroma njegov *dies natalis* [rojstni dan za nebesa].

Zaradi tega za Antonia, Paolo, Francesco, Veronica in številne prijatelje, kljub njihovi neizogibni človeški bolečini, Marco ni nekdo, ki je preminil in ga ni več, temveč »živi« – v duhu Kristusove besede, ki se je uresničila v Marcu: »Zakaj iščete živega med mrtvimi?«

Upam in si želim, da bi branje te knjige in spremljanje korakov tega mladega prijatelja ponovno prebudilo željo po življenju, ki zaznamuje srce vsakega človeka, in prineslo presenečenje Navzočnosti, ki nam omogoča, da prestopimo celo smrt kot zadnji korak k naši Usodi.

+ *Corrado Sanguineti*
škof Pavie

UVOD

Marco se je rodil »na hitro«, ponoči. Ko mi je zvečer odtekla plodovnica, me je mož Antonio odpeljal v porodnišnico. Tam pa so mi rekli: »Kar počakajte, ker še dolgo ne bo nič. Vaš mož se lahko vrne domov.«

V predporodni sobi je neka porodnica poleg mene glasno vpila, zato so se posvečali samo njej. Zame, ki nisem mogla tako vpiti, pa se nihče ni zmenil. Pomislila sem: »Če je že zdaj tako hudo, kako bo šele pozneje?«

Ker je bil Marco moj drugi otrok, sem pričakovala, da bodo popadki hujši kot pri prvem. Dve uri pozneje sem rekla: »Ne zdržim več. Prosim, pokličite koga! Takoj pokličite mojega moža!« Ko je niti deset minut po telefonskem klicu Antonio prišel, je Marco že prihajal na svet v predporodni sobi, ker za premik v porodno sobo ni bilo več časa. Rodil se je 7. marca 1994 v mestu Chiavari v pokrajini Genova.

Tri dni pozneje, pred odpustitvijo iz porodnišnice, ko sem bila v sobi sama in še vedno v bolniški halji, je prišla zdravnica in rekla:

»Nastale so težave, ker ste med nosečnostjo imeli asimptomatsko okužbo ... mar vam tega niso povedali? Lahko se zgodi, da bo vaš sin zaostajal v razvoju.«

»Zaostajal v razvoju?! O kakšni zaostalosti govorite?«

»O razvojnih motnjah. Toda za zdaj o tem še ni smiselno govoriti.«

»Kako, da ni smiselno?! Povejte mi, za kakšne motnje gre!«

»Za nevrološke: morda ne bo dobro videl, slišal ali govoril, ali pa bo gibalno omejen. Skratka, za motnje v nevrološkem razvoju.«

Po čudežu nisem omedlela ali zavpila, ampak le globoko zavzdihnila in jo vprašala, kako velika je verjetnost, da se bo to zgodilo.

Zdravnica se je v zadregi za hip obotavljala, nato pa odgovorila: »Ne glede na odstotek verjetnosti in medicinska predvidevanja, obstaja neka višja sila – Božja in Marijina nežnost –, ki odloča o tem, kar se bo dejansko zgodilo z menoj, teboj, nami in tem otrokom.«

Ko je med najinim pogovorom Marco lačno zajokal, sem ga vzela k prsim. Začel je željno sesati, se z ročico močno oklenil mojega prsta, nato pa potolažen zaspal – kot popolnoma normalen novorojenček.

Kmalu po najini vrnitvi domov nas je obiskal stric Bernardo, duhovnik, ki o pogovoru z zdravnico ni vedel ničesar. Želel je le videti pranečaka, ki sva ga poimenovala po nedavno umrlem dedku, Bernardovem bratu. Dojenčka je s prstom pokrižal po čelu, se dotaknil njegovih oči in ušes ter izgovoril besede: »Efatà, odpri se! Naj Gospod, ki je gluhim vrnil sluh in nemim govor, da tudi tebi, da ga boš kmalu lahko poslušal ...«

Z možem sva se brez besed osuplo spogledala.

Dne 29. septembra 1994 je bil Marco, skupaj s svojima bratrancema Nicole in Bernardom, krščen v župniji svetega nadangela Mihaela v kraju Casarza Ligure v pokrajini Genova.

Spomladi leta 2011 je Marco naredil načrt svojega življenja, ki ga je poimenoval »Hej!« in vložil v mapo zapiškov z naslovom »Lahko se živi tako!«

To je jedro te knjige, okoli katerega se vrtijo Marcovi zapiski, dela in spomini, ki jih je naša družina ob neprecenljivi pomoči profesorja Maura Grimoldija uredila na teh straneh in so na voljo vsem, ki jih želijo brati.

Paola Cevasco

ZAHVALA

Naša posebna zahvala gre Mauru Grimoldiju za skrbno branje in izbiro Marcovih besedil ter zvesto prijateljstvo, s katerim nas je spremljal.

Pri sestavljanju Marcove zgodbe so nam pomagali tudi Paolo Vites, Federico Pichetto, Anna Formaggio, Gloria Crovi, Simone Puglia, Flavio Stagnaro in drugi, ki se jim od srca zahvaljujemo.

Lepa hvala tudi odvetniku Richardu Martiniju za strokovno pomoč in naklonjenost.

POJASNILO BRALCEM

Če ni navedeno drugače, je ležeče besedilo med posameznimi pričevanji napisala Marcova mama Paola Cevasco.

Besedilo na začetku vsakega poglavja, razen petega poglavja prvega dela, je napisal profesor Mauro Grimoldi, ravnatelj klasične gimnazije »Don Gnocchi« v kraju Carate Brianza.

PRVI DEL

Hej, lahko se živi tako!

PRVO POGlavJE

»Najprej napišem ›Bog«, ker je on stvarnik.«

1994–2004

Kakor mali orač, ki s plugom v zemljo vrezuje brazde in vanje trosi seme, vleče otrok črte po praznem listu papirja – sprva negotovo, nato pa vedno bolj samozavestno. Čeprav so njegove risbe preproste, pričujejo o veličini sveta, ki ga med čudenjem odkriva in spoznava, medtem ko ga za roko vodita oče in mama, njiju pa širše občestvo Božjih otrok.¹

¹ Besedilo je objavil Mauro Grimoldi v *Pregchiere e verdure* [Molitve in zelenjava], Aracne, Ariccia 2016, str. 70.

Tukaj sem.

Ne vem, zakaj pišem, vendar čutim potrebo, da to povem.

Rodil sem se 7. marca 1994 v Chiavariju blizu Geneve.

Moj prvi jasen spomin sega v čas, ko sem imel približno štiri leta. V naši hiši v Casarzi sva z mamo pekla pico, ko me je prešinilo: dogodke si zapomniš, če o njih kdaj pa kdaj razmišljaš. In bolj ko o njih razmišljaš, bolje si jih zapomniš. Takrat sem si zaželel, da bi v moji zavesti ostal živ spomin na ta dogodek.

Iz časa, ko sem obiskoval vrtec v Bargoneju, se spominjam najboljšega prijatelja Roberta, ki je bil zelo zabaven, in neke redovnice, ki me je brcnila v zadnjico, ker sem glasno rekel »kakec«, za kar sem se ji pozneje maščeval z neko lumparijo.

Marco, 7. marec 2011²

Nekoč sem med poukom listal po družinski knjižici. Ko sem zagledal fotografijo, na kateri sedim za volanom stoječega avtomobila, sem pomislil: »Kakšen debeluh sem bil! Imel sem goste, dolge lase in bil pravo nasprotje sebe kot dojenčka, ko sem bil še gologlav in podoben deklici.

V primerjavi z današnjim dnem sem bil videti kot preproga.

Bil sem preprost in brezskrben otrok, ki je ubogal starše, ni imel lastnih prepričanj in se ni spraševal o življenju. Zdaj ko lahko že razmišljam z lastno glavo, pa se soočam z večjimi težavami, ki jih je težje rešiti.

Moja usta so se vedno smehljala, moje oči pa iskale nove, zabavne in brezskrbne dogodivščine.

² Hej, lahko se živi tako!

KAZALO

Spremna beseda	5
<i>Corrado Sanguinetti</i>	
Uvod.....	9
<i>Paola Cevasco</i>	
Zahvala.....	12
Pojasnilo bralcem	12
PRVI DEL	
Hej, lahko se živi tako!	13
PRVO POGlavJE	
»Najprej napišem 'Bog', ker je on stvarnik.«	
1994–2004.....	15
DRUGO POGlavJE	
»Celo kamni bi poskakovali.« 2004–2007	25
TRETJE POGlavJE	
»Z malenkostmi se ukvarjam, ljudem pa se izogibam.«	
2007–2009.....	55
ČETRTO POGlavJE	
»Čudovite poti nepričakovanega.« 2009–2011	69
PETO POGlavJE	
»Vprašati se moramo, od kod prihaja to veselje.«	107
DRUGI DEL	
»Nič ti ni zadostovalo!«	133
TRETJI DEL	
Deus mihi dixit	159
»Glejte, vse delam novo.«.....	161
ČETRTI DEL	
»Zakaj iščete živega med mrtvimi?«	197